

pligid, tubbinad, ja wibbopüssid sõariistaks; arwast nähti püssi; kus tedda nähti, seäl ta olli luffuta, ja lasti tedda põllewa kõbja ehk taelaga lahti, kui hargi peäle tedda ollid pännud ja sihtinud. Suri-tükka ollid jo prukimas, agga ei õskand egga mõistnud nendega suurt tehha; egga olnud neil ei wallatud suretükki kulisid egga pombisid, waid tikkusid neid kiwist; ehk täitsid ka kõhhe parrajaid munnakiw-wa tükkide sisse, ja lastsid nendega. Weel praego on Põltsama mõisas, mis enne muiste kindel lin olli, üks nisuggune suretükki kuyl nähha, mis kiwist ümmarguseks tikutud, ja miska Wenne wäggi, kui Põltsama kindlust olli wõtmas, suretükki, temma peäle olki lastnud.

Laewu sel kõrral Wenne-maal weel ommaist kääst polnud; egga olnud siis ka ei merrewägge egga sõalaewu. Kõik asjad ollid laiali; rahwas olli torre; wõllitsus karre ja walli; õigus waene, ja pimmedust kõigis paigus, ni hästi mürstide koddades, kui tallopoegade urtsikutes. Mis wannast wiisiks wõetud, arwati kulamata heaks, egga tõhtinud kegi sennest lahku-

da, kui wiis ehk kuigi rummal olleks olnud. Nenda olli sel kõrral jo wannast ajast Wenne-ma ja temma rahwa luggu; mis ei wõinud egga piddand nenda jama, waid kõik ueks ja parremaks sama.

Jo, kui ühhes maja ellamises kõik asjad tõisiti seata, ja neid hopis ue wiisi ja tõise kõrra peäle panna, jo siis innimesel teggemist, arwamist, murretsemist ja tüllitsemist küll saab ollema; mis sedda siis seäl ei pea ollema, kui üht suurt walda ja õtsata rifi, kõikipiddi, kõigis, ni hästi wähehemis kui suremis asjus, tõise jone peäle ajada, ja kõik ueste rajada; mis kõlbamata ärrakautada, ja parremat temma assemele murretseda: issiäärnis siis, kui inimeste rummalus ja pimmedus wanna kõlbamata wiisi on armastamas, ja tedda sellepärrast kõwwaste finnipiddamas, et se wannast nenda on olnud, ning kõik uut wiisi ja seadust teadmatast melest põlgab; sedda alwaks laidab, temmale wasto toetab, ja temma pärrast nurriseb.

On siis issiennest mõista, et üks wõllitseja, kes sesugguse sure asja peäle hakkab, et üht määratamat rifi, temma seadu-